

Com constituir una associació

El Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona (CRAJ) és un servei municipal que té per objectiu oferir assessorament, recursos i serveis a les entitats juvenils. Una de les tasques més importants històricament del servei ha estat realitzar acompanyament, l'assessorament i el suport a grups de joves interessats/des en portar a terme una iniciativa que posteriorment ha generat la necessitat de consolidar-la tot creant una associació.

Així doncs, a les següents pàgines trobareu tota la informació, passos necessaris i tràmits per a constituir la vostra associació. Tanmateix; us volem recordar que podeu demanar una assessoria sobre informació associativa al CRAJ totalment gratuïta.

“Instruiu-vos i sereu lliures, associeu-vos i sereu forts, estimeu-vos i sereu feliços”

Per aquest motiu, i per tal de facilitar aquest procés de la constitució de l'entitat, hem reeditat aquest butlletí 901 51 52 53 que ja varem publicar fa 4 anys, concretament al maig de l'any 2009. Per tal de poder actualitzar la informació que s'oferia i per adaptar-lo a la nova imatge corporativa del CRAJ.

Què és una associació?

Una associació és una agrupació estable de persones constituïdes formada per **tres o més membres** que s'uneixen de manera **voluntària, lliure i solidària** per aconseguir, sense afany de lucre, una finalitat comuna d'interès general o particular; s'organitza democràticament, per tal assolir un objectiu comú mitjançant la realització d'activitats col·lectives.

Abans de crear una associació és recomanable que ens plantejem les següents qüestions:

- Què volem fer?
- Per què volem crear una associació?
- Quins objectius volem aconseguir?
- A qui ens adreçarem?

També ens haurem de plantejar **si ja existeix alguna entitat que sigui similar a la que volem crear** per tal d'unificar esforços, i optimitzar recursos. Per aquest pas podeu consultar el cens d'entitats del CRAJ on hi trobareu les finalitats i les dades de contacte de totes les entitats inscrites.

Si tenim clares aquestes respostes, voldrà dir que estem en disposició d'iniciar els tràmits legals per crear una associació.

515253
publicació del centre de recursos
per a les associacions juvenils

901

/butlletí

núm.123 Gener 2013

/edita

/gestionat per

/en conveni amb

/com constituir una associació

La gestió de l'entitat

La normativa exigeix que totes les associacions portin els llibres següents;

✓ Llibres de comptabilitat

Les associacions han de portar un llibre diari i un llibre d'inventaris i comptes anuals, llevat que no estàn obligades a presentar la declaració de l'impost de societats. En aquest cas, han de portar un llibre de caixa en què es detallin els ingressos i les despeses.

✓ Llibre diari

S'hi ha de consignar dia a dia les operacions relatives a l'activitat. Tanmateix, s'hi poden fer anotacions conjuntes dels totals de les operacions per períodes no superiors a un mes si aquestes es detallen en altres llibres o registres concordants.

✓ Llibre d'inventaris i comptes anuals

S'ha d'obrir amb l'inventari inicial, i s'hi han de transcriure anualment l'inventari de tancament de l'exercici i els comptes anuals.

✓ Llibre d'actes

Ha de contenir les actes de les reunions dels òrgans col·legiats, autenticades de la manera que estableixin els estatuts o, si no l'estableixen, amb la signatura del secretari i el vistiplau del president de l'òrgan. Es poden obrir llibres d'actes separats per als diversos òrgans, però s'han d'agrupar en un de sol al final de l'exercici corresponent.

✓ Llibre d'associats

Ha de contenir una relació actualitzada dels associats en el qual constin, almenys, les dates d'alta i de baixa de l'associació i el domicili.

✓ Llibre de voluntaris

Ha de contenir una relació dels voluntaris que col·laboren amb l'associació amb una descripció mínima de la tasca que fan i de la seva capacitat específica, si en tenen.

No cal legalitzar els llibres de registre de les persones associades, els llibres d'actes, els llibres d'inventaris de béns, els llibres de comptabilitat i el llibre de personal voluntari.

Informació i tràmits

Departament de Justícia (associacions) · www.gencat.net/justicia/ciudadans/assfun/assoc/index.htm

Pau Claris, 81 08010 Barcelona

CAT365 - Administració Oberta de Catalunya (serveis a associacions) · www.gencat.net/benestar/societat/entitats/

Agència Tributària · www.agenciatributaria.es

Serveis per a les entitats

Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona · www.bcn.cat/craj

Torre Jussana - Serveis Associatius · www.bcn.cat/tjussana

Ajuntament de Barcelona

Participació Ciutadana · www.bcn.cat/participacio

Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona · www.bcn.cat/hisenda

Consell Comarcal del Barcelonès Barcelonès Jove

Portal Jove · www.barcelonesjove.net

Generalitat de Catalunya

Secretaria de Joventut · www.gencat.cat/joventut

Departament de Benestar i Família · www.gencat.net/benestar/societat/entitat

Servei Català del Voluntariat · www.voluntariat.org

Xarxa associativa i de voluntariat de Catalunya · www.xarxanet.org

Normativa aplicable en la constitució d'una associació

- Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació (BOE 73, de 26-3-2002).
- Llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques. DOGC núm. 5925, de 21.07.2011.

Servei gratuït d'assessorament

Finalment recordeu que per qualsevol dubte podeu demanar una assessoria gratuïta sobre la constitució de l'associació a través del telèfon 93 265 52 17 o al correu assessoraments@crajbcn.cat

Més informació trucant al:

901 51 52 53

515253

el telèfon d'informació per a les entitats juvenils de Barcelona

Aquesta obra es pot copiar, distribuir i comunicar públicament, citant sempre al Centre de Recursos per a les Associacions Juvenils de Barcelona. No es pot utilitzar amb finalitats comercials. Més informació: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Disseny i maquetació: Laboratori Creatiu
Redacció de continguts: CRAJ
Impressió: El tintor
Dipòsit Legal: B-17327/2000

Consulta tots el butlletins a:
www.bcn.cat/craj

o vine a buscar-lo al CRAJ:
C. Gran de Gràcia 190-192
(al costat de Fontana)

Quins passos heu de seguir per crear una associació?

ASPECTES ORGANITZATIUS

Per crear una associació cal saber ben bé què és allò que volem aconseguir (finalitat de l'entitat) i com ho farem (metodologia i organització). Quan iniciem un projecte la nostra voluntat de fer propostes és infinita, és per això és molt recomanable intentar contextualitzar-les en una planificació en la que es reflecteixin els objectius i les activitats que volem desenvolupar.

Si voleu més informació consulteu la fitxa pràctica: **Com fer un projecte.**

REQUISITS LEGALS

La normativa exigeix que l'associació sigui creada per un mínim de tres persones que, una vegada reunides, prenen tres acords següents:

1. Constituir l'associació.
2. Aprovar els estatuts que regularan el seu funcionament.
3. Escollir la primera Junta Directiva (o l'òrgan de govern que s'hagi previst als estatuts).

Amb caràcter general, la junta directiva es compon de President/a, Secretari/a, Tresorer/a i els / els Vocals. Si l'assemblea ho considera oportú, els Estatuts podrien preveure l'existència d'altres càrrecs electes, per exemple, Sots – Presidents, Sots Tresorers, Vocal de cultura...

DOCUMENTACIÓ NECESSÀRIA PER A LA TRAMITACIÓ

Presentar 3 documents: Sol·licitud · Acta fundacional · Estatuts.

Sol·licitud: En principi només es necessita l'original. És el document de tràmit per a poder constituir una associació. Es pot fer de dues maneres: presencialment o en línia. Si feu servir aquesta segona opció **en línia**, l'import de la **taxa quedarà reduït al 50%**, però per poder fer-ho s'ha de tenir l'adobe writer, perquè el document que s'omple és un .pdf en línia i sense aquest programa no es pot omplir. Encara que es faci on-line, caldrà **presentar-la presencialment** entregant-la amb tota la documentació.

Acta fundacional: Document, **signat per tots els socis i sòcies fundadors/es**, on hi han de constar, a banda que són (o no) majors d'edat: **nom, cognoms, domicili i fotocòpia del DNI o NIF** (aquest últim si es tracta de persones jurídiques).

A l'acta, amb la **data i la lloc** de la reunió, hi han de figurar els tres acords esmentats anteriorment:

1. La constitució de l'associació.

S'hi ha de consignar concretament la denominació social, que ha de coincidir exactament amb la que figuri en els estatuts. Com per exemple, Associació Juvenil d'estudiants ZZ / Associació Juvenil Cultural ZZ.

2. L'aprovació dels estatuts.

3. L'elecció de la junta directiva.

Estatuts: Consta dels principis bàsics pels quals es regirà l'associació. S'han de confeccionar sobre la base de les finalitats que es proposi dur a terme l'entitat. Han d'estar **datats i signats per els socis/es fundadors/es**. Hi ha de constar necessàriament:

- ✓ **Denominació:**
  - Activitats i finalitats determinades
  - Domicili
  - Àmbit

- ✓ **Òrgans directius i forma d'administració:**
  - Admissió i pèrdua de la qualitat de soci/a
  - Règim disciplinari
  - Drets i deures
  - Procediment de modificació dels estatuts
  - Patrimoni fundacional i règim econòmic
  - Dissolució i destinació del patrimoni social

Tant en l'**acta fundacional** com en **els estatuts** caldrà **tenir-ne dues còpies degudament signades** (originals, no fotocòpies). Una pel **Departament de Justícia** i l'altre per l'**Agència Tributària** en el cas de que es vulgui demanar un **NIF provisional** abans de que tingueu la resolució favorable de la constitució de l'entitat. Si no voleu demanar un NIF, tampoc està de menys tenir-ne altre còpia per assegurar-nos de no perdre els nostres documents.

✓ Qui l'ha d'entregar?

Qualsevol membre de l'associació sempre i quan tota la documentació estigui degudament signada i complimentada **pel representant legal de l'entitat**. Els documents a entregar són **sol·licitud, estatuts i acta fundacional**.

✓ On s'ha d'entregar la documentació?

A qualsevol **Registre de la Generalitat de Catalunya** però, és molt adient portar-ho directament al **Departament de Justícia (Pau Claris, 81)** ja que així l'entrega és directa i es redueix el temps de resolució.

✓ Qui pot crear una associació juvenil?

Poden crear una associació juvenil les **persones físiques majors d'edat i menors emancipades**, i els **menors no emancipats de més de 14 anys amb el consentiment** -documentalment acreditat- dels seus tutors legals. També, poden fer-ho les persones jurídiques privades i públiques, les persones de més de 14 anys (per sí mateixes, quan es tracti d'associacions juvenils) i els representants de les persones esmentades.

✓ Perquè és important registrar la nostra associació?

La normativa exigeix la inscripció de l'associació al Registre d'Associacions. Dita inscripció és obligatòria a efectes de publicitat i, en cap cas, és allò que atorga la personalitat jurídica.

No obstant, és del tot **recomanable inscriure-la** per:

- Poder rebre subvencions per les administracions públiques.
- Registrar un NIF propi de l'entitat per emetre o rebre factures a nom de l'entitat.
- Dotar-nos d'un nom i una experiència amb exclusivitat.
- Que l'entitat respongui de les obligacions concretes amb terceres persones.

La Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques porta el registre de les associacions de règim general. En queden excloses, perquè tenen registres específics, les associacions polítiques, les religioses, les esportives de competició oficial i les professionals que regulen drets laborals (sindicats i patronals).

Sol·licitud del NIF (Número d'Identificació Fiscal)

Per a iniciar les vostres activitats (emetre o rebre factures o obrir un compte corrent, per exemple) cal que sol·liciteu el **NIF** (Número d'Identificació Fiscal). El NIF és allò que identifica a l'associació a efectes tributaris davant de tercers.

On es sol·licita?

El NIF se sol·licita a l'**Administració de l'Agència Estatal de la Administració Tributària** (Agència Tributària) del Districte que correspongui segons el domicili fiscal de l'entitat.

Qui l'ha de demanar?

L'ha de demanar el **representant legal** de l'entitat (President).

Obligacions Fiscals

Pel que fa a les obligacions fiscals de l'associació, podem demanar l'exempció de l'**IAE** i/o l'exempció de l'**IVA**. Tot seguit explicarem com i qui pot sol·licitar aquestes exempcions; no oblidar què, a part d'aquest dos impostos, existeixen d'altres obligacions que l'entitat ha d'assumir. Per saber-ne més de la **resta d'obligacions fiscals de l'entitat**, podeu consultar el butlletí 901 51 52 53. núm.: 103 'La Fiscalitat a les Associacions'.

Sol·licitud d'exempció de l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE)

L'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE) és un impost que **grava la realització d'activitats econòmiques**; grava el simple lliurament de béns i prestació de serveis.

Cal destacar que **no cal que hi hagi ànim de lucre**, que es realitzi de forma habitual i que existeixi contraprestació econòmica per haver-lo de pagar.

És fàcil pensar, doncs, que si la nostra entitat no realitza activitats econòmiques, aquest impost no ens afecta, però **qualsevol entitat que presti qualsevol lliurament de béns o serveis**, com ara l'organització d'uns campaments, un concert, una conferència, venda de llibres, de flors o samarretes... estaran sotmeses a la gravació de l'impost.

Es tracta d'una exempció que només haurien de sol·licitar les associacions amb un volum d'ingressos superior al 1.000.000 d'euros. Les associacions que no arriben a aquest volum d'ingressos n'estan exemptes del seu pagament, sigui quina sigui la seva activitat.

Qui pot demanar l'exempció de l'impost?

Les associacions que, tenint un volum d'ingressos superiors a 1.000.000 d'euros, portin a terme les següents activitats:

- ✓ Les associacions que, complint determinats requisits, entreguin béns i prestin serveis relacionats amb **activitats d'ensenyament**.
- ✓ Les fundacions i associacions de **disminuïts físics, psíquics i sensorials**, per les activitats de caràcter pedagògic, científic, assistencial, rehabilitació i d'ocupació per a l'ensenyament, rehabilitació i tutela dels discapacitats que portin a terme.
- ✓ Les fundacions i associacions declarades d'**Utilitat Pública**, per les activitats que estiguin relacionades amb el seu objecte social.

Com i a on es declara aquest impost?

S'ha de presentar a l'**Agència Estatal de l'Administració Tributària** del domicili fiscal de l'associació mitjançant la declaració censal, **model 036** (en el cas de les associacions exemptes del pagament).

Cada quan s'ha de notificar?

Sempre que hi hagi o bé **un alta en les activitats** (presentar una declaració d'alta), o quan es **produeixen canvis en les condicions** sota les quals es porten a terme les activitats: tipus d'activitat, domicili, metres quadrats ocupats... (presentar una declaració de modificació) o quan **s'acabin les activitats** (presentar una declaració de baixa).

IMPORTANT:

Recordar que encara que estiguem exemptes de pagar l'impost, cal complir-ne les formalitats de tipus administratiu (altes, baixes, modificacions...).

Quina documentació cal presentar?

- ✓ Còpia de la sol·licitud d'inscripció al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya.
- ✓ Original i còpia de l'acta fundacional.
- ✓ Original i còpia dels estatuts.
- ✓ Declaració censal (model 036), que trobareu al web de l'Agència Tributària.
- ✓ Original i còpia del DNI/NIF del representant legal de l'entitat (president).

Exempció Impost sobre el Valor Afegit (IVA)

L'impost sobre el Valor Afegit és un tribut que **grava els lliuraments de béns i serveis, amb contraprestació monetària**, realitzades per les entitats en el desenvolupament de les seves activitats.

Cal tenir en compte que **no són les associacions les que estan exemptes de l'impost sinó algunes de les activitat, béns i serveis que porten a terme generin**.

En concret:

- *Serveis mèdics i sanitaris*
- *Serveis de caràcter social prestats per entitats de caràcter social*
- *Serveis relacionats amb l'educació*
- *Serveis relacionats amb l'esport.*
- *Serveis culturals prestats per entitats de caràcter social.*
- *Quotes dels socis.*

L'associació serà considerada com de "caràcter social" sempre que:

- ✓ **No tenir finalitat lucrativa** i dedicar els beneficis en el cas de que hi hagin en el propi projecte.

- ✓ Els **càrrecs** de president o representant legal hauran d'**ésser gratuïts** i no podran tenir interès en els resultats econòmics de l'explotació.

- ✓ En general, **els socis o partícips i els seus cònjuges o familiars fins a segon grau inclòs no podran ser els principals destinataris** de les activitats exemptes ni gaudir de condicions especials en la prestació dels serveis.

Quan les compleixin, podran aplicar les exempcions de serveis socials i culturals de forma automàtica.

Totes les entregues de béns i serveis, no incloses dins de les esmentades més amunt, estaran subjectes a l'IVA.

Per acabar, les entitats que no facturin cap servei que quedi fora de l'àmbit d'aquestes exempcions passaran a ser consumidors finals i no tindran cap possibilitat de recuperar l'IVA suportat a les seves compres.